

De in de voorgestelde wijziging van de Tabaks- en rookwarenregeling opgenomen uitzondering voor sigaren bij de eisen voor het (rechttop) uitstallen van tabaksproducten kent helaas een belangrijke beperking, namelijk dat het gaat om “sigaren niet zijnde cigarillo’s”. Voor ons als sector is dit een zeer, zo niet te lastig -en ook onwenselijk – onderscheid. De huidige uitzondering in de wet maakt geen onderscheid in het formaat van de sigaar. Dit omdat alle formaten dezelfde problematiek hebben. De reden voor de uitzondering in de huidige wetgeving is, naast de mogelijkheid om producten open te presenteren, drieledig:

- 1) Sigaren en cigarillo’s worden beiden niet door jongeren gerookt. De verschillende formaten kennen geen verschillende gebruikersgroepen. Over het algemeen worden beide gekocht door oudere, bewust kiezende en selectief gebruikende rokers. De sigarenfabriek kenmerkt zich door een grote diversiteit aan producten die worden vervaardigd op een manier die sterk verschilt van de productiemethoden van andere tabaksproducten. Dit verklaart en verantwoordt de andere benadering van deze producten binnen de tabakswet die zowel in de EU als in Nederland wordt toegepast.
- 2) Sigarenblikken zijn een veel voorkomende vorm van verpakking. Deze blikken zijn niet in een hoek van 90 graden te presenteren omdat deze zijn voorzien van een zgn rilrand. Een rilrand is het ombuigen van de randen van het blik. Dit is noodzakelijk en wenselijk om verwondingen door de andere scherpe rand te voorkomen. Door deze rilrand blijven verpakkingen niet zelfstandig in een hoek van 90 graden staan. In de separaat gezonden bijlage treft u een aantal foto’s aan, met name van een cigarillo verpakking. Deze verpakkingskosten komt zowel bij sigaren als bij cigarillo’s veel voor, onderscheid maken daarin tussen sigaren en cigarillo’s is niet mogelijk. De traditionele houten verpakking is meestal voorzien van een slotje aan de voorzijde van de verpakking om deze gesloten te kunnen houden. Dit slotje zorgt er echter ook voor dat deze verpakking niet rechttop in een hoek van 90 graden kan worden gepresenteerd. Ook in dit geval geldt dat zowel sigaren als cigarillo’s in een kist worden verkocht – onderscheid maken tussen de twee is onmogelijk. Zie ook hier foto’s in separate bijlage.
- 3) De sigarenmarkt kenmerkt zich door een grote hoeveelheid producten van verschillende merken, bekende en minder bekende, diverse soorten en maten en is daarmee niet te vergelijken met andere tabaksproducten. Er zijn dus talloze verschillende referenties die door de tabaksspecialzaak op voorraad worden gehouden. Dit is kenmerkend voor de sigarenmarkt en maakt een sigarenspecialzaak tot een specialzaak. Dit type winkel is vaak een eenmanszaak die een brede wijkfunctie vervult. De minder verkopende producten, met name de grotere kustversterkingen, worden op de bovenste schappen van de winkel opgestapeld. Door de lagere doorloopsnelheid van de producten is er ook een lagere voorraadpositie in de winkel, vaak maar 1 of 2 kistjes per soort. Door de verschillende varianten op te stapelen, nemen deze minder ruimte in op het schap. De verplichting om deze in een hoek van 90 graden te plaatsen zou deze manier van presenteren onmogelijk maken waardoor deze verplichting zelfs averechts zou kunnen gaan werken. Immers, de huidige manier van stapelen geeft minder zichtbaarheid dan de presentatie in een hoek van 90 graden waarbij de gehele faling van het product zichtbaar is in plaats van alleen de smalle voorkant. Voor de specialzaak zou dit echter wel betekenen dat er maar een klein gedeelte van het assortiment in het schap kan worden gepresenteerd omdat de rechttop staande presentatie veel meer schapruimte zou moeten beslaan. Hierdoor wordt de winkelier gedwongen de kleinere referenties niet meer te presenteren of in zijn assortiment te voeren. Dit heeft directe gevolgen, namelijk derving van inkomsten voor de ondernemer. Het teruglopende aantal referenties in de winkel zal ook leiden tot omzetsderving bij met name de kleinere en traditionele sigarenfabrieken waarvan Nederland er enkele kent. Ook hier is het onderscheid tussen sigaren en cigarillo’s moeilijk tot niet te maken omdat het aanbod in beide categorieën zeer divers is. Zie ook hier een foto in de separate bijlage.

De voorliggende maatregel cq uitzondering in de uitzondering heeft geen toegevoegde waarde voor het gezondheidsbeleid, mogelijk zelfs een negatieve. Immers, de ondernemer zal waarschijnlijk worden gestimuleerd meer schapruimte voor de categorie sigaren te reserveren. Daarnaast is het puur praktisch voor veel cigarillo en sigaren verpakkingen onmogelijk om zelfstandig in een hoek van 90 graden te blijven staan. Een en ander leidt tot een aanzienlijke beperking voor de ondernemers in de tabaksdetailhandel, leidend tot een aanzienlijke derving in de omzet en een kaalslag in het assortiment.

Voor de consument -bij sigaren en cigarillo"s een groep bewuste, selectief kiezende oudere rokers- geldt dan ook nog dat hij of zij zich een goede indruk zal willen vormen van het aan te schaffen tabaksproduct, en daarover advies zal willen ontvangen. In zo"n situatie is het vereist het doosje of de doos te kunnen openen en de consument de gelegenheid te geven het product te zien, te voelen en te ruiken, daarbij deskundig geadviseerd. Sigaren en cigarillo"s zijn immers per definitie geen tabaksproducten als sigaretten of shagfabrikanten waarbij meer " op de automatische piloot" wordt gekocht. Dan is het ook geen bezwaar dat deze rechtop worden uitgestald en niet goed zichtbaar zijn. In het geheel van de maatregelen van het Preventieakkoord en het gezondheidsbeleid op dit terrein is dit een ogenschijnlijk detail, het onderscheid tussen sigaren en cigarillo"s, maar voor de consument en vooral voor de winkelier is dit een onwenselijke maar -voor de ondernemer- ook onmogelijke situatie. Het zou derhalve goed zijn de uitzondering voor sigaren bij de eis van rechtop uitstellen van andere tabaksproducten breder te trekken naar cigarillo "s. Aanzienlijke en onwenselijke uitvoeringsproblemen kunnen hiermee worden voorkomen.

Dave de Rijke, NVS, 28 juli 2020